

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A nyomozó közeg technikai segédeszközei.

Irta: Dr. Weinlich, a H. Gross-féle Archiv.-ból magyarra
átdolgozta * * *

Talán nem szorul külön magyarázatra, hogy mily nehéz látottakat szavakkal helyesen leírni s hogy mily bajos egy leírást helyesen megérteni és azt helyesen is felfogni. Sokkal egyszerűbb a dolog, ha a látottakat ábrákkal világítjuk meg.

A rajz, vagyis az ábrázolás elve tehát a közbiztonsági szolgálatban is találjon minél gyakoribb alkalmazást, mert kivált a közbiztonsági közegnek kell a látottakat gyorsan és helyesen felfogni és észleleteit másokkal megértetnie, azaz mások szeméi elé varázsolni azt, amit ő a helyszínen vagy tanúk kikérdezésekor látott és tapasztalt.

Kivánatosnak találom, hogy a csendőr mindazon esetekben, melyekben a helyzet vagy a helyiség, az ügy megértésére befolyással vagy fontossággal lehet, a helyszínen látottakat úgy a maga számára, mint azok részére, kiknek a látottakról tudomással kell birtokuk, ábrázolja, azaz grafikai eszközökkel rögzítse.

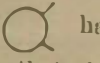

Ha csendőreink egyszer ily irányban kellő szakszerű oktatásban részesülnek, úgy majd követelhetünk tőlük ily szakszerű munkákat is. De addig a kevésbé ügyes és gyakorlott csendőrnek könnyítésekre, segédeszközökre lesz szüksége, hogy mindazt a mit látott s a mi lerajzolásra vagy ábrázolásra alkalmas, ily értelemben tényleg megrögzíthesse, részben, hogy ez által megkönnyítse saját magának az ügy megértését, részben pedig, hogy az általa látottakat másokkal (tanúk, terhelt, bíróság, hatóság) minél világosabban közölhesse.

Csak azon módszerekkel akarok foglalkozni, melyek a gyakorlatban használhatóknak bizonyultak s melyek rendes, mindennapos eseteknél alkalmazhatók.

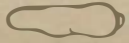
Mindenekelőtt barátkozzunk meg azon gondolattal, hogy a rajz, a kép, legyen az bármily egyszerű és igénytelen, szemléltetőbben s biztosabban magyaráz, mint az írás. Ennek folytán szokjunk ahhoz, hogy az íron mindig nálunk legyen és mibelyt kikérdezéseknél vagy egyéb alkalmakkor, valaminek lerajzolására alkalom kínálkozik, ezt — bármily egyszerű módon — kíséreljük meg.

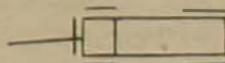
Rajzolótehetséggel meg nem áldott egyének számára egyezményes jelféleket javasolnék, melyek általában hasonlítanak azon jelekhez, melyeket a térképrajzolásnál használni szoktunk.

Csak példákat hozok fel, a módszer természetesen kibővíthető lenne!

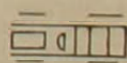
Emberi alakok madártávlatból a következő módon rajzolhatók le: egy kis kör és melléje rajzolt két kis vonás által, melyek a lábakat s ezek által azon irányt jelölik meg, melyben az illető egyén állott: ha még azt is kifejezésre akarjuk juttatni, hogy az ábrázolt egyén másfelé nézett, úgy a test körvonalába berajzolhatjuk a fej körvonalát is és ezen az orr megjelölése által azon irányt is jelezhetjük, melybe az illető egyén nézett:

Ha netalán szükségesnek mutatkoznék a karok tartását is jelezni, úgy ezt kis vonások alkalmazása által

könnyen megtehetjük: állatok, pl. lovak fentről nézve így volnának ábrázolandók: járművek rajzolása magától adódik:

terhekocsi

automobil

Emberi alakok állva, vázlatként így rajzolhatók: egy a testet megjelölő vonás, fent egy kis korrel, ez jelzi a fejet, a végtagokat oldalvonásokkal jelezhetjük, a helyzet (álló, ülő, guggoló, térdeplő) a testvonás megfelelő törése által könnyen kifejezésre juttatható:

Ez persze furcsának tetszik; a térképek egyezményes jelei, a merev fécslák, vagy például a kis gőzhajó a füstölő kéménnyel szintén csak a gyer-

Első magyar vill. erőberend. hangszergyár **STOWASSER JÁNOS** osas árt és kivált udvart szállító a cs. kir. k. k. hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerek-szállítója. **Ócska** és a szabaddalmazott Rákóczi tórágnó feltalálója **Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.** Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvós hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az őse hangszerek javítása oleón eszközölkötnék. Arjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.** 6

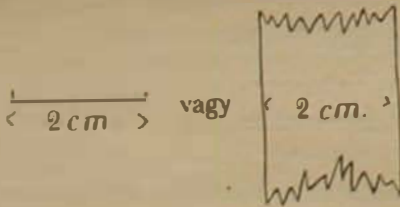
mekek rajzfüzetébe való, mi azonban nem veszi el tőlük a jellegzetességet s az alkalmazás általánossága megszabadítja őket a nevetégségtől.

Egy rablási esetről az érdekeltek ellentmondó, érthetetlen kijelentéseket tettek. Egyelőre csak az volt megállapítható, hogy a káros, — egy dajka, — egy gyermekocsit télt maga előtt s hogy a tettes a kocsit által a földre löketett.

A nyomozó közeg az alábbi rajzzal azonnal megértette az érdekeltekkel a kérdést, mire azok megmagyarázták, hogy tettes elállta a dajka útját s a kocsin keresztül a dajka nyakláncához nyúlt, a leány erre a kocsit hamar előrelökte s így a tettes elesett.

E helyt tanácsolnám, hogy a kikérdezéseknél készülő jegyzetekben, ha oly méretekről van szó, melyek még a papír keretébe esnek, a méreteket ne csak számokkal jegyezzük fel, hanem azokat rajzoljuk mindjárt a kéznél levő mérték alapján a papírra. Nincs mindenkinek jó szemmértéke s így ezen lerajzolás sokszor a tanut arra fogja bírni, hogy bemondását helyesbítse. Például: a deszka 2 cm. vastag volt.

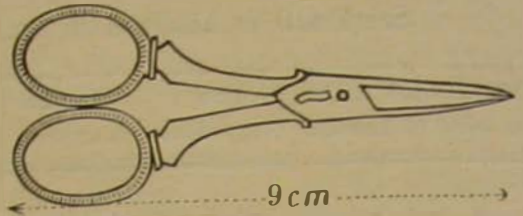

Vagy azt mondja a tanu: a dorong, melylyel N. N. megütött, 10 cm. vastag volt. Lemérjük s lerajzoljuk a mértéket. Ezt látva azt mondja a tanu: «Nos, ilyen vastag nem volt, körülbelül ily vastag lehetett, mint a hogyan most mutatom.» Utána mérünk s azt találjuk, hogy a dorong 6 cm. vastag volt, erre jegyzetünket megfelelően helyesbítjük.

Oly mértékek, melyek a jegyzetek készítésére használt papírnál nagyobbak, egy fonál, zsinor vagy papírosszelet alakjában az ügydarabhoz csatolhatók.

Egy igen czélszerű s nagyon egyszerű módszer, apró tárgyak pontos lerajzolására abban áll, hogy a kérdéses tárgyat, például: kulcsot, ollót, késeket, köveket, forgópisztolyokat stb., a papírra fektetjük s egy hegyes ironnal végigmegyünk a tárgy körvonalain. Az iron hegyét

tartsuk ferdén befelé, nehogy a nagyítás lényeges legyen. A körvonalon belül eső részleteket azután szabad kézzel is könnyen lerajzolhatjuk.

Ha a fenti s melletti rajzra — melyek méreteit nem lehet kifogásolni — egy pillantást vetünk, úgy azonnal megértjük a dolgot.

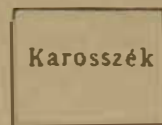
Ezen módszert nemcsak akkor használhatjuk előnyösen, ha a tárgyat bármily okból nem akarjuk vagy nem tudjuk a darabhoz csatolni, hanem pótnyomozásoknál is, melyeknél az eredeti tárgyat nem kell a hatóságtól stb. elkérni, hanem az irattárban fekvő rajzot elővehetjük.

Kezek például, melyeknek nagysága, kicsinysége vagy különleges alakja az ügyre befolyással lehet, de cipőtálpak s ezer hasonló tárgyak is hitelesen rajzolhatók le ezen módszerrel.

Ezen rajzokat bárki segítséggel nélkül megcsinálhatja. Ha nehezebb, komplikáltabb rajzokról van szó, úgy melegen ajánlhatom a Csendőrségi Lapok folyó évi 20-ik számában megjelent «A milliméter-papír felhasználása bűnügyi vázlatok szerkesztéséhez» című cikkben ajánlott módszert.

Szobák alaprajzainál — ha csak egy szobáról van szó — felesleges a falak vastagságát is felvenni.

Butorokat az alaprajzban lebetőleg természetes alakjuk szerint rajzoljuk le. Tehát egy karosszékot ne így

hanem

így. — Sohasem

tudhatjuk, hogy mikor vebetjük ennek hasznát.

Ha komplikáltabb s több, egymással összefüggésben levő helyiségek lerajzolásáról van szó, úgy czélszerű, ha a háztulajdonostól vagy annak meghatalmazottjától elkérjük a ház tervét. Azt összehasonlítjuk a tényleges körülményekkel, hogy biztosak legyünk arról, miszerint a jelenlegi helyzetnek megfelel-e s a tervből a szükséges részt azután másoló papíros segítségével lemásoljuk.

Az így készült másolat azután tetszésszerűen lerajzolások, jegyzetek és magyarázatok által kibővíthető és érthetőbbé tehető. Mércéről s a világtájak megjelöléséről ne feledkezzünk meg!

A természet után való perspektivikus rajzokkal akkor se vesződünk, ha kellő tehetséggel rendelkezünk. Ily

A legjobb órák,

47

legszolidabb ékmzerek, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

Órásművelő Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

rajzok — még akkor is, ha gyakorlott kéz készítette őket — mindég azt a benyomást keltik, mintha a rajz inkább szépség, mint tárgyilagosság után törekedne, kiváltképen, mert ily rajzoknál a méretek nem pontosak, az alaprajzoknál és felülnézeteknél pedig a méretek pontosságához szó sem férhet.

Ha a szemlélő előtt fekvő terep ábrázolása szükséges, a természet után való perspektivikus rajzok helyett a fényképezéshez kell nyúlnunk.

Rövidesen erről is legyen szó. A mai csendőrtől vagy legalább az altisztól egyenesen megkövetelendő volna, hogy a fényképezéshez legalább annyit értsen mint a legszerényebb műkedvelő. Ezt mai napság keresztülvinni nem nehéz, mert a mi céljainknak az olcsó gépek is megfelelnek s az egyszerű fényképezés nem is művészet.

Miután nem igen fog előfordulni, hogy mozgó tárgyakról pillanatfelvételeket készítsünk, úgy az olcsóbb lencsék azon hátrányát, hogy nem eléggé fényerősek, azzal egyensúlyozhatjuk, hogy az időfelvételt valamivel hosszabbra nyújtjuk. A lencse fényerejétől függ a gép ára. Erős napfényben pedig a legolcsóbb modern gépek rendes pillanatfelvételeknél éppen oly jól dolgoznak, mint a legdrágábbak.

Tekintettel arra, hogy mint fent említettem, inkább időfelvételekre van szükségünk s hogy egy közönséges faállvány (statív) burcsolása bajos, egy teleszkop vagy kényelmes botállvány beszerzése pedig sok pénzbe kerül, a legcélszerűbb, hogy ha a helyszínén padokból, székekből stb. rögtönözünk állványokat s a gépet azokra állítjuk.

Csak 9×9, vagy 9×12-ös gép jönne tekintetbe, nagyobb gépek czipelése igen terhes lenne.

Azt a kérdést, hogy üveglemezes, vagy filmtekerceses gépet használjunk-e, a filmtekerceses gép javára dönteném el. Azon lehetőség, hogy sötétkamra nélkül válthatjuk a lemezeket, legalább is ér annyit, mint a film törhetlensége s könnyűsége, mibez még hozzájön azon előny, hogy — ha másolat készítésére időnk vagy alkalmunk nincsen — magát a felvételt, tehát a negatívot veszély nélkül az aktákhoz csatolhatjuk, mert az egy vékony, törhetetlen lapocska.

Az előhívást és a kopirozást mindég magunk csináljuk. Ez gyorsabb, biztosabb, olcsóbb; csak az, a ki a felvételt készítette tudja, hogy meddig tartott a bevilágítás s hogy ennek folytán milyen előhívót használjon; végül az előhívás s kopirozás nagy élvezetet is nyújt.

A fényképezéshez szükséges kémiai szerek oly veszélytelenek és ártatlanok, hogy azokkal — ha a sötétkamrában végzendőket estére balasztjuk — minden szobában, minden asztalon dolgozhatunk. Sötétkamrának este úgyszólván minden hely alkalmas. A csekély külső világitást az ablaktáblák és redőnyök beesukása által könnyen távol tarthatjuk. Jó előhívók és rögzítők mun-

kája oly gyors, hogy a sötétkamrában úgyszólván csak percekig van dolgunk. Az ezt követő munkákat napi teendőink mellett végezhetjük. Egy délben készített felvétel — ha a sötétkamrában végzendő teendőket estére balasztjuk — másnap d. e. 8—9 óra tájban kész és bárhová elküldhető. Ha a sötétkamrában nappal is dolgozhatunk, úgy természetes, hogy a képek sokkal előbb készülhetnek el.

Azt vélem, hogy egy intelligens, az esetet ismerő altiszt, a mi céljainkra jobb fényképeket fog készíthetni mint bármely hivatásos fényképész, mert az altiszt a fényképezés terén szerzett tapasztalataiból is tudja, hogy mit követelhetünk egy fényképtől, a szóbanforgó eset legfontosabb részét pedig ő ki tudja hámozni a sok felesleges aprólékos részletből.

*

Legyen szabad gyermekgyilkossági esetek kiderítésénél használható még egy segédeszközt telemlítenem.

Egy gyermekgyilkosság tettése utáni nyomozásoknál a gyanúsított nő — kinek gyermekét a ház levezető csatornájában találták meg — igen gyakran azzal védekezik, hogy nem tudván, miszerint közvetlenül szülés előtt áll, székelési ingert érzett s az árnyékszékre ment, hol egy nagyobb test ment el tőle. Ezen test, — a nélkül, hogy ő az árnyékszék zárófödélét nyitó emeltyűhöz nyult volna, vagy a testét a nyíláson keresztül nyomta volna, — a csatornába esett. A zárófödél tehát a gyermek testének súlyánál fogva, magától nyitódott ki.

Feltételezve, hogy a köldökzsinór elszakadt, ezen védekezés orvosi szempontból nem is utasítható egyszerűen vissza.

A tölséralaku csészét fent egy kerek födél zárja, mely az ülődeszkan levő emeltyű megbuzása által kinyitható, mikor is a vizöblítés is működésbe lép.

Hogy a gyanúsított védekezését megvizsgálhassuk, először az alsó csészényílás átmérőjét kell körzővel megmérnünk és a lehető legnagyobb gyermekfej méreteivel összehasonlítani. Erre vonatkozólag rendszeren megállja a védekezés a helyét, mert az alsó csészényílás 11—12 cm. szokott lenni, elég nagy tehát ahhoz, hogy a gyermek fejét s ezzel a testét is leessen engedje. Most a gyermek testét s annak magatartását a csészében kell utánoznunk. E célra szolgál egy ólomlapból összekalapácsolt s lent zárt 1900 gramm súlyu henger. (A súly megfelel a legkisebb gyermek súlyának.) A pontos gyermek súly után adott esetben a hengerbe rakható súlyok által előállítható.

A hengert, mely egy zsinóron lóg most már a zárófödélre állítjuk.

Előfordul, hogy a zárófödél a hunger súlya folytán kinyílik s hogy a henger leessen. Ezzel azután gyanúsított védekezését el kell fogadnunk. Rendszeren azonban

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

nem nyílik ki, legfeljebb megmozdul a földel; s rendszeren akkor sem nyílik ki, hogy ba a bengert a földre ejljük. Ezzel azután a védekezés is elfogadhatatlanná vált.

Az eddig elmondottaknak csak az a céljuk, hogy a tiszta igazság kiderítését megkönnyítsék s azt azon célból meggyorsítsák, hogy egyrészt a tettest lehetőleg gyorsan és biztos alapon juttassuk bírái elé, másrészt pedig — s ezt tartom hivatásunk előkelőbb feladatának — hogy egy csupán gyannba fogott egyén ártatbuiságát minél előbb napvilágra hozzuk.

A mi késik, nem mulik.

Irta: H. Gy.

Egyik-másik előbbi közleményemben említést tettem már az én öreg őrmesteremről, a ki egyes bűntényeket úgy a saját — mondhatnám — detektív módszerével derített ki. Nem csapott nagy zajt, nem esett kétségbe az első sikertelenségen, nem tulajdonított nagy fontosságot magának a kész eredménynek sem, hanem befezett munka után rendszerint megjegyezte: ez «szerencsésen» sikerült.

Mindig azt mondotta: lejárhatjuk a lábainkat térdig, törhetjük a fejünket a mennyt akarjuk, ha nincs szerencsénk, nem fogunk eredményt elérni. S ba neki valami nagyon kemény diót kellett feltörni, mindig aludt reá egyet; nem sietett, de nem is késelt. Előre megállapított terv szerint bonyolította le a nyomozásait s csak nagyritkán tévesztett célját. Ha nem tudott eredményt elérni az első nyomozás alkalmával, pár nap múlva újra kezdte s nem nyugodott addig, a míg az összekuszált gombolyaghól «szerencsésen» meg nem találta azt a fonalat, a mely a biztos eredményhez jutatta.

Egy-egy ilyen nyomozásban mozgósítva volt az egész őrs. Nyomoztunk szolgálatban, pubatólótunk szolgálaton kívül; minden napra kijárt valami tennivalónk a még felderítetlen ügyben, de abbanhagyásról, lehetlenségről szó sem volt. Összebordtunk annyi adatot, hogy másnak talán kábult volna tőle a feje; ő azonban szépen összeszedte azokat, a selejtesnek látszókat külön tette, de meg nem semmisítette, a basználbatókból pedig tovább szőtte annak a hálónak a szálait, a melybe a tettesnek feltétlenül bele kell tévednie s ahonnan többé nem szabadulhatott.

Ily módon derítette ki az alább elmondandó esetet is, a mely a tettesnek 10, a felbujtónak pedig 15 évet eredményezett.

Mintegy 10 évvel ezelőtt egy forró augusztusi éjjelen egy hosszabb nyomozásból vonultunk be, a melyet teljes sikerrel bonyolítottunk le. Az n-i csárdától, mintegy 1000 lépésnyi távolságra egy, az árokpart szélén fekvő férfire találtunk.

— Atyafi, keljen fel s menjen baza aludni! — költögeti járőrvezetőm a mozdulatlan alakot, a kinek kebeléből a rázásra nebéz sóhaj tör elő. A mint erre megvizsgáljuk, látjuk, hogy a szegény ember alaposan el van verve; a fejéből lassan szivárog a vér s körülötte már egész töcsa.

Hamarosan elszaladok a csárdába s pár perc múlva

már ott vagyunk a szalmával jól megágyazott kocsiával, a melyen a járőrvezetőm által időközben első sugélynyújtásban részesült egyént elbelyeztük. Reggel 1/2-8 órákor már a kórágyon feküdt a deliquens s nyolcz órára anélkül, hogy az eszméletét visszanyerte volna, megbalt.

Mi az őrsre bevonulván, jelentést tettünk az osetről s azzal siettünk vissza a helyszínére, a hol — járőrvezetőm intézkedésére — a csapláros fia őrt állott. Az alaposan megtartott helyszini szemle azonban semmiféle támpontot sem nyújtott, a melyen el lehetett volna indulni, daczára annak, hogy az egész környéket a legmesszebbmenő figyelemmel és óvatossággal vizsgáltuk át s így délután 3 óra tájt kénytelenek voltunk bevonulva, eredménytelen kutatásunkat bejelenteni.

Őrmesterünk azonban már többet tudott. Ő ugyanis jelentésünk vétele után azonnal elment a kórházba, a hol az orvosoktól megtudta, hogy emberünket egyetlenegy, a fejére irányzott csapással terítették le. A balálos útést elhunyt — orvosi vélemény szerint — egy tompa, minden valószínűség szerint gömbölyü kemény tárggyal kapta.

— Talán ólmos bottal? — Kérdezte az őrmester. — Valószínű — erősítik meg az orvosok. — A hulla megvizsgálása után az azon talált ruhát vizsgálta meg az őrmester. A feltalált munkakönyv adatai szerint a meggyilkolt: Kis Imre, temesvári születésű és illetőségű 26 éves kovácslegény volt, a ki bihetőleg munkakeresés céljából járt be a Dunántúlt, de a legutóbbi napokig még Temesváron dolgozott. Pénztárczájában mintegy 50 korona készpénz volt, egy gyűrű s egy két nappal ezelőtt Budapesten váltott III. osztályu vasuti menetjegy, a melylyel az illető I.-ig utazott.

A kabát belső zsebében egy a nevére szóló levél volt, a melyben valami Mariska röviden értesíti, hogy véglegesen szakított vele s ő reá többé ne számíton. A postabélyeg oly rosszul volt lebélyegezve, hogy a feladó postahivatal czime még nagyító üveggel sem volt felismerhető.

Az őrmester jegyzékbe foglalja a talált értékeket és ruhaneműt, láttamoztatja azt az egyik orvossal és a kórház gondnokával, azzal haza megy és megteszi a következő intézkedéseket:

Táviratoz a temesvári rendörkapitányságnak, hogy a meggyilkolt kilétét állapítsa meg s hozzátartozóit értesitse. Megemlíti a táviratban, hogy elhunyt legutóbb egész augusztus 14-ig Malmas György kovácsmesternél dolgozott s onnan valószínűleg Budapestre vette útját, mert 18-án onnan jött vasuton I.-ig.

A táviratot személyesen adta fel s a postahivatalban egyuttal megállapította, hogy a kérdéses levél P.-ben lett feladva, még pedig május hó 29-én. (Ézt a napot ugyanis a temesvári örkeztetői bélyegzőből állapították meg.)

Mikor mi hazaérkeztünk, őrmesterünk fel és alá sétált az udvaron. Jelentkezésünket nyugodtan végig hallgatva csak annyit mondott: «jól van, szereljenek le!»

Mi egy kis dorgatóriumot vártunk s egészen megvoltunk lepődve, a mikor ily könnyen szabadultunk.

— Az öreg már megint szimatol — mondja járőrvezetőnk, fogadni mernék, hogy nálunknál többet tud!

— Tud ám — válaszol II.-onl altisztünk, mert egy táviratot már elmenesztett Temesvárra. Úgy látszik onnan indulnak ki a nyomok. Mi történt tulajdon-

BUTOR

késpénzért v. részletfizetésre legjótárgyosabb áron
EBRENTREU ÉS FOCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÚT 8. SZ.

13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

A szatmárpálotai szolgabírói hivatal (a trónörökös szállása).

A trónörökösé szalonja.

Az északmagyarországi hadgyakorlatok színhelyéről.

képen? — Folytatja. — Valami bonyolultabb dolog lehet megint, mert nagyon be van gombolkozva az őrmester úr!

Mi azután röviden előadtuk a már elmondottakat s nagyon rösteltük, hogy egész odaadással teljesített helyszíni szemlénk eredménytelenül maradt.

— No hiszen, lesz megint izzadás, a mig ezzel végzünk; nem lesz se éjjelünk, se nappalunk, de legalább érdekes vele foglalkozni!

— A táncz talán már estére megkezdődik — fejezi be a társalgást egy idősebb bajtársunk.

Estére megjött a temesvári rendőrség válasza. A személy leírás alapján meggyilkoltra ráismert az anyja, a ki különben a reggeli vonattal volt megérkezendő.

Reggelre már künn voltunk az állomáson es a szegény, fájdalomában megtörött lelkű öreg asszonyt elkísértük a kórházba. Temetés után bejött az őrsre, a hol a következőket adta elő:

— Boldogult fiam, józan életű, szorgalmas ember volt, a ki heti keresményéből nemcsak tisztességesen élt, hanem még nekem is juttatott belőle. Egész a mult év tavaszáig nem volt semmi bajunk, de akkor megismerkedett egy Kovács Teri nevű leánnyal, a kibe nagyon beleszeretett és a kire elköltötte nemesak a keresményét, hanem azt a pár száz forintját is, a melylyel önállósítani akarta magát.

Hiába figyelmeztettem, hogy a leány nem neki való, nem használt. Vesztébe rohant. A mikor már fogytán volt a pénz, a leány kezdett elhidegülni tőle, sőt egy katonával adta össze magát.

E miatt volt is köztük per-patvar, de a béke — lát-szólag — újból helyreállott közöttük. Úgy határozták el, hogy ősszel megtartják az esküvőt. A leánynak a testén levőn kívül semmije sem volt, s így fiam szeptember hó vége felé átadott neki 300 forintot, hogy a szükséges bevásárlásokat megtehesse. Másnap a pénzzel együtt eltűnt.

Fiam kerestette, nem talált többé reá. Elvesztett pénzt nem siratta annyira, mint magát a csalfa leányt. Nagyon szerette. Csak visszatért azonban megint lassan-lassan munkakedve s kezdte újból félrerakogatni garasait.

Junius elején nagyon szomornan jött haza. Megmutatta annak a csalfa leánynak a levelét. Sirtunk mind a ketten. Azóta vége volt a nyugalmanak. Egyre azt hajtogatta, hogy megkeresi, akár hova ment is. A leány fehérműgyei születésű volt s így mindig a Dunántulba vágyódott. Elment szegény fiam és így kellett neki meghalni. Isten nyugosztalja.

Fuldokló zokogás vett rajta erőt, a mely később nehéz sóhajok által meg-megszakított csendes siránkozásáá enyhült.

— Hogy hívták azt a leányt? — Kérdi őrmesterem!

— Kovács Terinek.

— Mit jelent tehát az a Mariska által írott levél, vagy egy és ugyanaz a személy talán?

— Annak kell lenni, mert a fiam hol Teri, hol Mariskának hitta; bogy miért, azt nem tudom.

— Milyen leány volt? — Szép, nagyon szép volt. Magas növésű, erős csipőkkel és vallakkal, akárhány férfi rajta felejtette a szemét. Fekete szemei babonázták meg az én szerenesétlen fiamat, no meg az a sürü, tömött, fénylő barna haj, s a kicsattanásig piros orcái. Hej! csak még egyszer a szemem elé kerülne az a szép ördög, kikaparnám a két szemét, mert csak az az oka jó fiam halálának.

— No csak vigasztalódjék jó asszony — felel az ör-

mester — rajtunk nem fog mulni, majd csak előkerül az a leány s talán fia gyilkosa is.

Az asszony — őrmesterünk közbenjárására — megkapta a törvényszéken néhai fia értéktárgyait, a melyekkel haza utazott.

Másnap egyik járőr P.-be, a másik L.-felé vette útját, az őrmester pedig egy csendőrrel a gyilkosság helyéhez közel fekvő falukat és tanyákat portyázta le. A szép leánynak azonban nem volt se hire, se hamva. Minlőssze azt állapította meg a járőr, hogy P.-ben május hó 29 én. — a bűnjel gyanánt megörzött levél feladásának napján — országos vásár volt.

Nyom, a mely nagyon alkalmas arra, hogy tévutra vezessen bennünket.

Minden egyes szolgálat alkalmával lelkünkre lett kötve a leány után puhatolni, eredményt azonban nem értünk el. Daczára ennek azonban nem csüggedtünk. Mintegy két hónap mulva azt a parancsot kaptuk, hogy írjuk össze a mult év őszén szabadsgolt katonákat és azoknak legutóbbi állomáshelyeit.

Volt sok mindenféle katona, de olyan a melyik Temesvárott szolgált volna, nem.

Október hó 20-án van K. községben a bucsú. Egy négy főből álló járőr lett kivezényelve s az őrmester délután 5 óra tájt ellenőrzött bennünket. A nagyvendéglő udvarán ugyancsak vígan volt a fiatalság. Járták a csárdást, hogy csak úgy porzott. Mi is elnéztük egy ideig, aztán tovább portyáztunk. Nem hittük volna, hogy ezen a bucsún fogja megtalálni őrmesterünk azt a nyomot, a melyen elindulva, a gyilkosság kiderítése szinte nevetségesen egyszerű lesz.

(Végo köv.)

Egy emlékoszlop leleplezése.

Folyó évi junius hó 16-án volt az ünnepélyes leleplezése és átvétele annak a díszes kivitelű emlékoszlopnak, a melyet Krassó-Szörény vármegye közönségének támogatásával a bajtársi kegyelet emelt:

néhai Pálfi Károly

ez. őrsvezető II-od altisztnek, az 1902. évi november hó 20-án szolgálata hű teljesítése közben orgyilkos golyója által hősi halált halt fiatal bajtársunknak.

Az emlékoszlop a Kriesova és Krivina (most Kriesó és Alsógörbed) községek közötti utvonallal mellett fenyőfaktól körítve, esinos kis park közepén van felállítva azon a helyen, a hol Pálfi őrsvezető elesett.

Szükségesnek tartjuk ez alkalommal magát az esetet újból röviden ismertetni.

A nadrági m. kir. postahivatal megkeresése alapján Pálfi Károly ez. őrsvezető 1902. évi november hó 20-án mint postafedezeti járőr azzal a meghagyással vezényeltetett szolgálatba, hogy a nadrági vasipari társulat iparvasutján Gavosdiára (most Krassó-Kövesd) utazva, az onnan d. e. 10 órakor induló kocsipostát, melylyel 24,000 korona készpénz volt szállítandó, Nadrágra kiserje. Gavosdiáról a rendes időben elindulva, a postakocsis az elülső, az őrsvezető pedig a hátulso ülésen foglalt helyet.

A kocsi d. e. 11—12 óra között a Kriesava-Krivina községek között vezetett törvényhatósági uton az erdőbe érkezett s a nagy emelkedés miatt csak lépést haladhatott. Ezt a helyet emelkedés miatt csak lépést haladhatott. Ezt a helyet szemlélték ki a rablók, hogy a postaküldeményt megkaparíthassák maguknak. Már előzőleg galyakból és rózsékból egy páholyszerű leshelyet

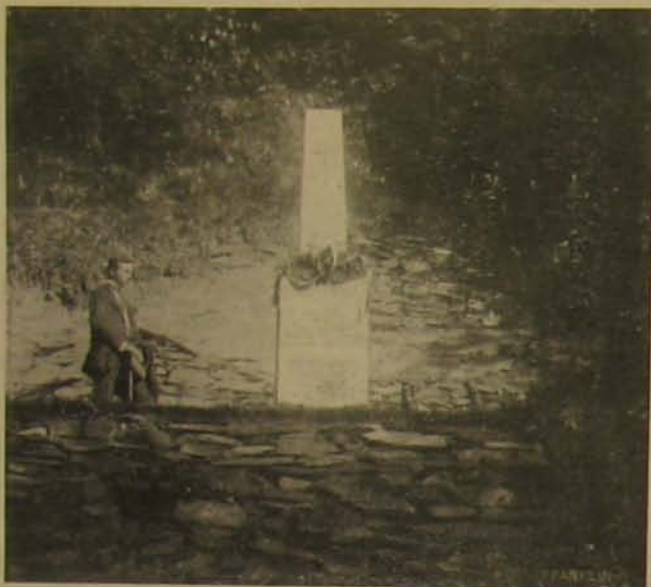

A ástropkői templom (az egykori vár őrtornya).

Részlet a ástropkői templomból.

Az északmagyarországi hadgyakorlatok színhelyéről.

készítettek, ahol — idegen szemektől védve — türelmesen várták az érkező postakocsit. Abban a pillanatban, a mikor a kocsi eléjük ért, sortüzet adtak s Pálfi őrsvezetőt a bal kezefején és térdén megsőrétezték. Az őrsvezető felvette a tüzlarcot, lőtt is, hanem már a másik pillanatban — mellén golyótól találva — holtan terült el a kocsi belsejében. A lövésektől megriadt lovak azután vágatva rohantak fel a begynek s a félelmében felholtra rémült kocsis csak Krivina községben tudta őket idegen segítséggel megfékezni. Mire megállottak, Pálfi őrsvezető már meg volt halva. A postakiüldemény még az nap sértetlenül továbbított, míg az őrsvezető hullája a nadrági temetőben örök nyugalomra helyeztetett.

Pálfi őrsvezető sírját a bajtársak filléreiből felállított szép sírkő díszíti, hősi halálának helyét pedig megőrökíti a közhullában emelt díszes granitoszlop a következő felirással:

PÁLFI KÁROLY

III. kir. csendőr őrsvezető.

1873—1902.

Szolgálatának há teljesítése közben orgyilkosok golyójától találva esett el 1902 november 20-án.

Emelte Krassó-Szörény vármegye közönségének támogatásával a bajtársi kegyelet.

Az emlékoszlop felállításának költségeihez Krassó-Szörény vármegye közönsége 100 koronával, a nadrági vasipari társulat pedig 50 koronával járult hozzá s utóbbi ingyen adta át azt a helyet is, a hol az emlékmű felállítatott s szakfériák rendelkezésre bocsátása révén lehetővé tette azt, hogy az egybegyűlt összeg nem csak fedezte a kiadásokat, hanem még meg is maradt egy 336 korona 34 fillérnyi alap, a mely az emlékoszlop jókarbantartására szolgál.

Krassó-Szörény vármegye a következőleg indokolta meg adományát:

... A vármegye közönsége a szolgálat teljesítése közben elcsúszott csendőr altiszt emléke iránt érzett kegyeletét óhajta leróni, midőn azon helyet, hol életet az orgyilkos golyó kioltotta, emlékoszloppal kívánja megjelölni, mely hirdetni fogja, hogy a vármegye kö-

zönsége nem marad hálátlan azok irányában, kik érdekeiket oltadással és hűséggel szolgálják.

*

Bajtársak! Idézzük lelki szemünk elé ez emlékművet, a mely hivatva van hősi halált halt bajtársunk kegyeletét őrizni! Gyülekezzünk köréje s rójuk le szeretetünk adóját! Ő egyike azon hősöknek, a kik magyar csendőrhöz mértén küzdöttek s a kiknek az a szerencse jutott osztályrészül, hogy megmutassák nekünk a dicsőség utját! Fogadjuk meg ünnepélyesen, hogy kötelességünk hű teljesítésében soha nem fogunk megtántorodni, hogy minden tudásunkat, egész erőnket szeretett hazánknak és a közjónak szenteljük! Rögös pályánkon tündöklő szövetség gyanánt világít bajtársunk hősi balála; serkent, büzdít bennünket a mikor már csüggedünk, lelkesít a vész közepett s megedzi lelkünket végső küzdelmünkben, hogy mi is — ha kell — felemelt fővel fogadjuk a kérelhetetlen halált s utolsó sóhajunkkal is, tett eskünkhöz hiven, megpecsételjük szent jelszavunkat: «hiven; becsülettel, vitézül.»

—n.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Vasuti betegségek.

A mai ember megromsolt idegrendszere egész sor olyan betegséggel ajándékozta meg a huszadik századot, a melyről boldog, nyugodtan és lassú kényelemben élő eleinknek sejtelve sem volt. A technika újabb és legújabb vívmányai új, soha nem ismert betegségeket zúdítottak a modern emberre, a kinek az idegzete az örökös rohanás következtében érzékenyebb és izgathatóbb lett.

A telefonbetegséget minden ember érezte már, a ki valaha ki volt szolgáltatva a telefonnak, a villamos betegséget is ismerjük alaposan. De talán valamennyi ilyen idegérzékenységnél kellemetlenebb a vasúti betegség, a melyben különösen ilyenkor, nyáron van részük azoknak, a kik hosszú, esetleg napokig tartó vasúti utat tesznek meg egyfolytában. Az európai ember még kevésbé ismeri ezt a betegséget, hanem Amerikában mind gyakrabban és mindennapibb lesz, úgy hogy most már az orvosok is komolyan foglalkoznak vele.

Filadelfiának egyik kiváló orvosprofesszora, Willie Burton egy könyvben adta ki azokat a tanulmányait, a melyek a railway spine-re (vasúti betegségre) vonatkoznak. Könyvében sok érdekes részletet mond el az amerikai ember vasúti betegségéről.

Amerikában, a hol óriás távolságokat fut be a vasút, a hol gyakran megtörténik, hogy valaki két-három napig ül a vasúton, a mely hatvan mérföldes sebességgel vágat a síkságon keresztül, a vasút természetesen jobban megromgálja az ember idegét, mint máshol. A mit a jenkik vasidegzetéről beszélnek, legenda: a valóságban úgy áll a dolog, hogy az amerikai ember sokkal idegesebb, mint az európai, mert a lázas, rohanó élet jobban kimeríti az idegzetét. Értethető, ha egy hosszas vasúti uton, a melynél napokig idegenekkel összezsúfolva, állandóan szűk, zárt területen kell tartózkodnia, valósággal idegbeteg lesz az amúgy is ideges ember.

A legelső tünete a vasúti betegségnak, hogy az utazó ember azt hiszi, hogy hátgerinczsorvadása van. A hátgerinczére és az agyvelő egy részére valóságos bémulás nebezedik. A beteg olyan állapotban van, hogy a leg-egyszerűbb, úgynevezett reflexmozgásokra is képtelen.

A látóidegei is fáznak, a beteg csuklóján ideges rángás vesz erőt. Olyan a beteg állapota, mintha a teste elektromossággal volna telítve, sőt Burton azt állítja könyvében, hogy az ilyen beteg teste a sötétben gyöngén foszforeszkál. Az a bányó-inger, a melyet majdnem mindenki tapasztalt már a vasúton, az első stádiuma a vasúti betegségnek, mely később annyira fokozódik, hogy a beteg sem enni, sem inni nem tud. Ha a beteg nagyon rosszul van, narkotikumot kell neki adni és így kell táplálékhoz juttatni.

A vasúti betegség kinos állapota rendszerint véget ér, mielőtt az utazás befejeződik. Ez azonban nem általános jelenség és a betegség tartama teljesen a beteg egyéni konstitúciójától függ. Burton olyan eseteket is említ könyvében, a mikor a vasúti betegség napokkal az utazás bevégződése után is tartott még és valóságos kurát kellett a betegnél alkalmazni. Ez a kúra bideg borogatásból, zubanyból és ledörzsölésből áll. Azonkívül a betegnek teljes nyugalomra van szüksége, hogy az idege tökéletesen kipihenhesse magát. Viszont vannak könnyebb esetek, a mikor az utazás befejeztével minden kellemetlen érzés eltűnik. Ezek közé a könnyebb esetek közé tartozik az is, hogy sok ember a vonaton nem képes bátrafelé, vagyis a vonat irányával ellenkező oldalon ülni, vagy pedig kénytelen az egész uton egy sarokban ülni mozdulatlanul, míg viszont mások folyton fölugrálnak a helyükről és kergetik, kétségbeejtik utitársaikat.

Érdekes, hogy a vasúti betegséget csak utasokon konstatalják, a vasút szolgálati személyzetén soha. Ennek a magyarázata az, hogy a szolgálat az amerikai vasúton napi négy-hat óra. Ebből is kitűnik, hogy a vasúti betegség tulajdonképeni okozója a bosszú utazás és a ki a vasúti betegséget el akarja kerülni, többször meg kell szakítania a túlságosan bosszú utazást.

KÉPEINKHEZ.

Az észak-magyarországi hadgyakorlatok színhelyéről.

A történelmi nevezetességű duklai hegyszoros közelében, Zemplén és Sáros vármegyék területén, az Ondava folyó völgyében csak most zajlottak le az ideai hadgyakorlatok. Négy hadtest csapatából összeállított mintegy 150,000 ember, északi és déli seregre osztva, vett részt ezen a gyakorlaton. Az egész csapat mintegy 126 gyalogzászlóaljából, 96 lovasszázadból állott, a melyekhez 380 ágyut és 150 géppuskát osztottak be.

A hadgyakorlatok fővezetősége élén Ferencz Ferdinánd trónörökös állott és a történelmi nevezetességű sztropkói régi vár egyik épen maradt szárnyában volt elszállásolva. Sztropkó hajdan elsőrendű határőrség volt s a várat 1245-ben a már kihalt Zudar-nemzetség építette. Később királyi adományként a már szintén kibalt Pethő grófokra szállott, majd pedig Rákóczi fejedelem után Ocskai brigadérosé s végül a Perényi nemzetségé volt 18 faluval együtt.

A vár eme épen maradt részében van az Ocskay brigadéros egykori híres lovagterme s ez volt most a trónörökös fogadószobája. A főhadiszállás pedig a sztropkói Ferenczrendiek zárdájában volt elhelyezve.

Ugyancsak történelmi nevezetességű épület az is, a melyben a külföldi attasék kaptak szállást, mert ez Rákóczi fejedelem egykori megazálló kastélya volt.

A jelen számunkban közölt képeken a trónörökös szállását és a sztropkói őrségi templomot mutatjuk be olvasóinknak, melynek 45 méter magas tornya a budavári Mátyástemplom örtornyával hasonlatos s ma már templomával együtt, mint régi műemlék, a műemlékek országos bizottságának felügyelete alatt áll.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus javára újabbán a következő adományok folytak be: Kövesliget intelligenciájától, Szteczunits László cz. őrsvezető utján 1288, Irsay György kislelőpösztaiz nagybirto-kostól, Galgóczi András őrmester, kisterenyei őrsparancsnok utján 10, nébai báró Vay Sándor családjától, a felsőszolczi őrs, illetve miskolci szárny utján 40 K. A most kimutatott összegekkel az internátus alapja 24,579 korona 80 fillérré emelkedett.

Házasság. Kézdiszentléleki Voloncs István főhadnagy, kalocsai szakasparancsnok és verebélyi Marsó Marcsa úrhölgy, verebélyi Marsó György alezredes, budapesti csendőrkerületi főparancsnok leánya, szeptember 11-én Budapesten, a VIII. kerületi anyakönyvi hivatalban fogantatosított házasságkötés után, a Baross-utcai római katolikus templomban, nagy számú és előkelő násznép és közönség jelenlétében egymásnak örök hűséget esküdtek.

Ellenszegülés. Marton György, sármelléki őrsbeli csendőr, szeptember 3-án este 7:10 órakor, Zalaapátiban, Takács Józsefné esztergályi lakos ellenszegülővel szemben, annak könnyű sérülésével végződött szuronygyevert használt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A szellemi munka ideje. Necsajev orosz orvos megkísérelte megállapítani, hogy mennyi szellemi munkára képes a normális ember, mennyi munka után fárad el, úgy hogy a gondolkodása már nem rendes, az érdeklődés megszűnt. Arra az eredményre jutott, hogy átlag naponként hat és fél órát tud dolgozni agyával az ember és pedig négy és egynegyed óráig teljes képességeivel. A legjobb munkanapoknak szerda és csütörtök bizonyultak, a legrosszabbaknak hétfő és péntek. Azonkívül kitűnt az is, hogy legelőnyösebb betenként 58 óra alvás és 10 óra mozgás és a legtöbb ember hetenként 37 és fél órát képes egészen intenzíve dolgozni. Természetesen azonban, hogy ez az óraszám a munkától magától is nagy mértékben függ, mert kevésbé megerőltető és produktív munkával akár kétszer annyi ideig is foglalkozhatunk. Ha közben szünetek is vannak, akkor a munkaképesség felhalmozódik és a hosszabb pihenés után sokkal intenzívebben és hosszasabban tudunk dolgozni. Necsajev doktor önmagán azt tapasztalta, hogy napi hat és egynegyed — tíz és fél óra között változott a munkaképessége. Az egyéni bajlamok természetesen mindenkinél másképen állapítják meg az időbeosztást és mindenkinek más és más tartalmu pihenésre meg mozgásra van szüksége ahhoz, hogy szellemi munkát tudjon végezni.

A japán és kínai munkabérek. A nyugati államok munkásai alig hiszik el, hogy milyen csekély átlagos munkabért fizetnek ma Kínában és Japánországban. A kínai birodalomban az átlagos napi munkabér a mi pénzünk szerint 90 fillér, Japánországban sem több, Indiában ellenben kevesebb. Osookában a leggyakorlottabb malommunkás 1 korona 10 fillért keres. A pekingi új telefon-vonal munkásai 50 fillért kapnak. Shanghaiban a taligás kuli havonként 19 korona 20 fillért kap. Tokióban a szedők 2 korona 40 fillért, a rendőrök két koronát kapnak naponként. Hankowban a fémmunkások átlag 50 fillért, Szöulban a közúti vasut vezetői 1 korona 70 fillért, Nankon környékén a földmivesek 50 fillér napibért kapnak. A Keleten a legnagyobb munkabért a Filippini-szigeten fizetik, a hol a közönséges munkás bére 1—2 korona 40 fillér között változik.

Hogyan védekeztek hajdan a hőség ellen? Herodotos, a ki oly pompásan tud mesélni azokról az országookról, a melyeket bejárt, azokról a szokásokról, a miket megismert, egyik munkájában nagyszerűen írja le, hogy a szép egyiptomi nők öt évezázaddal Krisztus születése előtt miként védekeztek a hőség ellen. A ki elolvassa az erről szóló részleteket, az egy pillanatig sem tagadhatja, hogy az ókori egyiptomi nők raffináltsága semmi fölényt nem enged a mai nőnek. Ezeket írja róluk a zeur-nalaszták apja a kitűnő Herodotos: „Nyugvóhelyük fölé meglehetősen sűrű, zöld lombból és illatos virágokból való mennyezetet készíttettek, hogy a nap erősen tűző sugara ne barníthassa fehér tagjaikat, a miket könnyű tunika fed csupán. Behúzzák a nyugvóhely lenge függőnyeit és ekkor hideg vizet permeteznek a szolgálók rájuk. A nyakuk köré és a két karjuk köré két-három élő sikkót csavartak és mindegyik kezükbe egy-egy kvarczgolyót vettek; erről az áványról már akkor is tudták, hogy mindig hűvösebb a környező temperatúránál. Mikor mindez rendben volt, akkor nyugvóhelyestül együtt föltétették magukat a kocsira és így indultak sétára.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos válaszra nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyar részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. küzshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsűrendű chevro- és boxbűrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

P. D. csendőr. 1. Igen. 2. 10, illetve 12 évig.

Gallezial határszéli csendőr. Erről nem tudunk semmit.

Vitatkozók. 1. Ha egyéb törvénysértések nem történtek, a kocsmáros figyelmeztetendő s ha a figye meztetésre nem hallgat, feljelentendő. 2. Mindenesetre meggyőződést kell szerozni (esetleg távbeszélőn), hogy igaz-e a kocsmáros azon állítása, hogy szóbeli engedély van, ha ez nem lehetséges vagy ha a kocsmáros hazudott, ugy fel kell jelenteni. Egyébként pedig a tánczmunkás megtarthatásán nézve a mi szempontunkból közömbös az, hogy az engedély szóbelileg vagy írásbelileg adatott-e meg, az a lényeg, hogy az engedély meglegyen s hogy az őr ezt tudja.

Dunaparti 95. Az orsparancsnoknál, ügyeletésnél vagy készségésnél. Lásd laktanyaszab. 13. és 49. pontjait.

26 Sz. Ilyenkor pihenhet a csendőr.

P. I. 1. Mert külön törvények intézkednek. 2. Mert a legénységi állományba tartozik s így reá a legénységi nyugdíjtörvény mérvadó. 3. Lásd 2. pont. 4. Lásd 1. pont. 5. Mert a csendőrségi illetékszabályzat — a mely minden csendőr egyénre mérvadó — ezen kedvezményt csupán a rangosztályba sorolt havidíjasokra nézve írja elő, a csendőrlégénységre nézve azonban csak a családfo ellátására esetén a család részére.

X. Az őriroda általányt terhelik.

Tihany. Levele szerint megszakítás látszik fennforogni a így nem számít be.

7869. 1. Nyugdíjra. 2. Nyugdíjazás napjával szűnik meg. 3. Nyugdíjazása napjáig van igénye.

888. 1. A „Pótlék” XIV. fejezet 12. pont utolsó bekezdése tekintetben világosan intézkedik. 2. 52. Ön előtt még nagyon sok van.

K. P. Leveléből azt vesszük ki, hogy ön lakbérváltságot élvez és nem a kinstár által bérelt lakásban lakik, ha ez így van és a lakásért többet fizet, mint a mennyt kap, az tisztán az ön magán dolga, a min mi segíteni nem tudunk. Tegyen esetleg jelentést szárnyparancsnokságának.

Tavaszi. 1. Járjonak el úgy, hogy veszteséget ne szenvedjenek. 2. Igen.

Papp. Tudnunkkal lehet, bővebb felvilágosításért forduljon a legközelebbi tanfelügyelőséghez. A kérvény szolgálati úton terjesztendő fel, ezmezzo a vallás- és közoktatásügyi minister úrhoz.

Tőrekvő. Törzsmesteri vizsgát tehet, ha az eldirt törzsmesteri tanfolyamot elvégzte. (L.: Cs.-11. b. jelzetű szervei határozványokat.) Nős, számvívó tisztí vizsgát nem tehet, mely vizsgához különben is legalább hat középiskolai osztály szükséges.

A. A. Botfalu: 1. Leghelyesebben teszi, ha tájékozás céljából a legközelebbi polgári iskolai igazgatóságához fordul. Alkalmadtán utána nézünk a dolognak. 2. Magán okból kérhet s ha meg tudja indokolni, valószínűleg meg is fogja kapni. 3. Olvassa el az „Illeték-szabály”. 47. §. 2. pont a) második bekezdését, ha ez nem áll fenn, úgy nem.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsfelállítás.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület dévai szárnyának területén Bokajalfaluban felállítva volt állandó különítmény, 1911 szeptember 1-ével, öt főből álló őrssé alakítottát át.

SZEMELYI ÜGYEK.

Áthelyezettek:

A m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:
1911 szeptember 16-ával:

Márialaky Imre VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy soproni szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez Temesvárra;

Fonyó Jenő II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, nagykikindai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez Sopronba;

Vlaszaty Béla, IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, sátoraljaujhelyi szakaszparancsnok, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerülethez Aranyosmarótra; szentléleki Hajdó Márton, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, zentai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkerülethez Segesvárra;

Baitz Jenő, VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, székelyhídi szakaszparancsnok, hasonló minőségben, ugyanazon kerületnél Nagyváradra;

háro Orbán Bódog VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, fogarasi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez Székelyhidra;

Hódossy Károly IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, nagybecznai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkerülethez Zentára;

Löcherer Andor VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, segesvári szakaszparancsnok, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez Sátoraljaujhelyre;

Fodor György V. számú csendőrkerületbeli hadnagy, aranyosmaróti szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez Nagykikindára;

Fejér Kálmán, VII. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez Nagybereznára;

Tóth Kálmán VI. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez Fogarasra; továbbá

Rachel Pál járásörmester, a VI-tól az V.,

Bozsing József és

Zambó Pál járásörmesterek, az V-től a VI.,

Harai Tamás járásörmester, a VII-től az I. számú csendőrkerülethez.

Kinevezetett:

1911 szeptember 1-ével:

törzsörmesterré:

Prileszi Prileszky Gyula, m. kir. III. számú csendőrkerületbeli őrmester és heosztatik kerületénél létszám felett való vezetése mellett, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjéhez.

Nyugállományba helyezettek:

1911 szeptember 1-ével:

Szamosi László, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra nem alkalmas.»

Választott lakhely: Sepsiszentgyörgy.

Adorján János m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhely: Székelykeresztur.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

nemesszeghi Nemesszeghy László m. kir. III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, segédtszti minőségben hosszú időn át kifejtett kiválóan buzgó és eredményes tevékenységeért.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Koltai Lajos, Temlin József, Toldi Ferencz, Tiboly István cz. őrmesterek, Hermann József, Gynkli Ferencz, Patak Dániel, Rác Pál cz. őrsvezetők, Rózsa Sándor, Karácsony Péter, Kuntár János csendőr cz. őrsvezetők, Szalai Károly, Rigó Dávid, Tölösi István, Lanzet Ferencz, Nagy István I. és Kozma József csendőrök;

Dávid János, Szalai István, Németh Imre, Gallai József csendőr cz. őrsvezetők, Horváth Lajos, Kazi László, Németh Mihály II., Dedics János, Pintér Lajos, Hári Sándor és Vörös Miklós csendőrök;

Rákosi Ferencz, Lázár Alajos cz. őrmesterek, Andris József őrsvezető, Fitos János, Vas Lajos, Bodlak Lajos, Szántó Ármán, Fekete István II., Gulyás Lajos, Bartos Gyula, Szép Lajos, Varga János cz. őrsvezetők, Stropka Boldizsár, Geiger József, Madenszieder József csendőr cz. őrsvezetők, Szommer Antal, Jári József, Kövér József és Kutor József csendőrök;

Asbóth József I., Farkas József III., Molnár Károly csendőr cz. őrsvezetők, Szabó József IV., Bartl Nándor, Kiss Gyula I., Kovács József III., Tóth Lajos I., Vella József, Borbély Gyula, Zakó Farkas, Bognár Mihály, Molnár János II., Ivánics Fereucz, Horváth Pál II., Németh János I. és Szántó Sándor csendőrök;

Bakos István cz. őrmester, Pungor Lajos őrsvezető, Dávid János csendőr cz. őrsvezető, Horváth Antal, Fekete Ignác, Erős Zsigmond, Horváth József X., Milei László István, Horváth József XV., Juhász József, Ódor Imre, Varga József, Tóth György, Badics János, Markó Sándor, Rác József, Dalla István, Laki József, Steinmayer János, Szalai József IV. és Prunner József csendőrök;

Németh Lajos cz. őrsvezető, Elek Lajos csendőr cz. őrsvezető, Tütő Vendel, Dunai Lajos, Sárdinecz György és Sánta János csendőrök;

Imre János cz. őrsvezető, Durgó János, Kálmán Gábor, Tuboly János, Szentpéteri Vendel, Kéri Pál, Lovas Gyula, Németh István XIII., Kneisz Rafael, Szabó Pösztor Mihály, Csécs János, Gróf József, Kovács József II., Ács János és Kaszás József csendőrök, az 1910. év őszén uralgott kolerajárvány alkalmával a vész elhárításának és terjedésének megakadályozása végett

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert készíteni, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zsinbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb. míg **Reményi** legújabb készítésű árját nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Árját csak át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjazással. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. - Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

tett hatósági intézkedéseknek lelkiismeretes pontossággal, saját életük veszélyeztetésével történt keresztvitéléért s fáradságot nem ismerő igen fontos szolgálataikért.

Cziglár Mátyás cz. őrsvezető és Bor József csendőr, egy rablógyilkos rabszökevénynek saját megfigyelésük és felfedezésük alapján történt gyors és elszánt üldözése és elfogásáért.

Pénzbeli megjutalmazások.

A m. kir. belügyminiszter ur 1911. évi 76,252/V—b. számú rendeletével Máthé Miklós III. számú csendőrkerületbeli törzsörmesternek 50, a 89,069/V—b. számú rendeletével pedig Balázs Antal ugyanazon kerületbeli csendőrnek, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett kiválóan buzgó és eredményes tevékenységeért 75 korona, végül pedig az 1911. évi 91,526/V—b. számú rendeletével Szenyák József V. számú csendőrkerületbeli cz. őrmesternek, egy betöréses lopás tetteinek leleményes és fáradbatlan buzgósággal történt kézrekerítéseért 50 korona pénzjutalmat adományozott.

Előléptettek:

1911 augusztus 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Dombi József csendőr cz. őrmester, Merkovszki András, Takács István I., Lozsányi Antal, Fekete Géza, Hunyadi György, Fazekas János I., Péterfi Péter és Benedek Mihály cz. őrsvezetők; továbbá

1911 augusztus 26-ával:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Molnár Miklós, Bartos János II., Hoó Ferencz, Huszti András, Merk Mihály, Arcz Mihály, Mayer Ferencz, Szigeti György, Boka László, Erdei József, Gábor István, Biró József Uhlár István, Román Mihály, Berencz József és László Antal őrsvezetők, végül

1911 szeptember 1-ével:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Pisovics József, Karáncsi Gyula, Szurka János, Schmied Pál, Malinka Barnabás, Kelemen János, Szabó István III., Vitéz Miklós, Újpál József, Papp Mihály, Csunderlik József, Gábor István, Csuka Miklós cz. őrsvezetők, Pissk Emil csendőr cz. őrmester, továbbá
Bellobrád István, Záhorszky István, Holubánszky Mihály, Görcs László, Gicz Elek és Bicsanovszki Tamás cz. őrsvezetők, őrsvezető cz. őrmesterekké.

Az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:
1911 augusztus 24-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Váróczi Endre, Kreis Pál, Steiger Ferencz, Györfi Imre, Oláh Sándor II., Belya Karácson és Puskás István csendőrök; végül

1911 szeptember 1-ével:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Kucserka Pál, Vágó Lázár, Tóth Márton, Kokavecz Lajos, Márkus Ambrus, Imre Ferencz, Michalek Pál és Micsik János csendőrök, csendőr cz. őrsvezetők ké.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Oláh Mihály, Papp Lehel járásörmesterek, Czindel Szilveszter, Csanádi György, Gachal Imre, Deák István cz. őrmesterek, Atyánszki Mihály, Néveri Sándor cz. őrsvezetők, Oláh János, Király János csendőr cz. őrsvezetők és Varga Sándor I., Zelei Mihály, Löw Ferencz, Nagy Pál, Tökés Albert, Delezsán Pál csendőrök 3—3 darab, Vukovics József, D. Nagy József, Falb Ferencz cz. őrmesterek és Táborosi János, Herczeg Imre cz. őrsvezetők 1—1 darab; továbbá

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Matyikó András csendőr cz. őrsvezető egy darab 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Katonai szolgálati jel:

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Gyarmati István cz. őrmester, 1911 augusztus 1-én.

3-szori bekenésre meg- szabadul kelle- metlen láb-, kéz- és hónaljzadásától a Riesz-féle kenőcs használatával. 1.20 fillér beküldése ellenében bérmentve, utánvétellel 1.75 fillérért szállítja Riesz A. gyógyszerész Szent János gyógyszer-tára, Budapest, Széna-tér 1. (Azelőtt Kiskunhalas.) Értéktelen utánzatoktól óvakodjék. — Postai szétküldés naponként. — Gyógyszerkülönlegességek nagy raktára.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Jegyzék a kitiltott őrsfőzönőkről bekötve
= raktárunkon kapható. =